

**УЧЕБНО-ИЗПИТНА ПРОГРАМА
ЗА ПРОВЕРКА НА СПОСОБНОСТИТЕ ПО МУЗИКА
СЛЕД ЗАВЪРШЕН VII КЛАС**

I. ВИД И ВРЕМЕТРАЕНЕ НА ИЗПИТА

Изпитът за проверка на способностите по музика е устен и практически с продължителност не по-малко от десет минути за всеки един кандидат.

II. ФОРМАТ

Кандидатът се явява индивидуално по график, утвърден от директора на училището, определено за проверка на способностите по музика. Представя своите способности в два компонента, както следва:

Първи компонент за проверка на музикално-изпълнителските способности:

Изпява две песни (по избор на кандидата), едната от които от учебното съдържание по музика за VII клас.

Транспонира една от песните по зададени от комисията акорди.

Слухово възпроизвежда кратки фрази в мажор и минор, зададени с инструмент или с глас.

Изпява „от пръв поглед“ един солфеж в мажор или минор – диатоника, в тоналности до един знак включително.

Втори компонент за проверка на музикално-слуховите способности по посочения примерен репертоар за музикален инструмент /пеене.

III. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Изпитът се основава на задължителното учебно съдържание за VII клас и включва задачи от учебната програма, свързани с основните музикални дейности – слушане, възприемане и възпроизвеждане на музика.

Песни от училищния репертоар, съгласно учебната програма за VII клас, като обхваща следния примерен репертоар за слушане и възприемане:

- *Пиано* – етюд (Черни, оп. 636, Хелер, оп. 45, 46, Бертини оп. 29), Бах (Малки прелюдии и фуги или Двугласна инвенция), първа част от сонатина (Клементи, Кулау, Хайдн, Моцарт, Бетховен), пиеса (по избор);

- *Цигулка* – етюд (Мацас I и II т., Донт, оп. 37, Кройцер), част от концерт (Ридинг, Вивалди, Бах, Аколай), пиеса (по избор);

- *Виола*, виолончело, контрабас и други инструменти – два етюда и пиеса (по избор);

- *Акордеон* – етюд (от школите на Панайотов, Радоев и др.), пиеса (по избор);

- *Народни инструменти* – две безмензурни мелодии (гайда, кавал, гъдулка), две хора в различни размери, две народни песни, които се пеят и се свирят от кандидата;

- *Народно пеене* – бърза песен от фолклорната област на кандидата, безмензурна и хороводна песен;

- *Класическо пеене* – две художествени песни със съпровод на пиано;

- *Естрадно пеене* – две песни - една българска и една чужда, с инструментален съпровод (синбек).

IV. ОЦЕНЯВАНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ

- Усвоил е учебното съдържание на общообразователния минимум по теория и практика на музиката.
- Познава основни термини, понятия и категории в музиката.
- Познава видовете и жанровете в музиката.
- Развил е музикално-слухови представи.
- Познава елементите на музикалната изразност.
- Умее да установи тоналността, в която е упражнението, и вярно и точно да го изпее, като следи за интонацията и метроритмиката.
- Познава спецификата и разнообразието на българския песенен, инструментален и танцов фолклор.
- Умее да пее изразително и точно песни с подходящо звукообразуване.
- Демонстрира знания за използване на различни интонации като изразно средство при изпълнение на музика.
- Демонстрира музикално-слуховите си способности като възпроизвежда кратка музикална тема, транспонира я по зададени акорди в различно хармонично разположение.
- Умее да възпроизвежда интонационно и метроритмично точно непознати музикални фрази при не повече от три изсвирвания (изпявания) на зададения модел.
- Разбира взаимодействието и връзката на световното музикално изкуството и основните периоди в развитието на българската музика.

V. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Първи компонент

Кандидатът демонстрира умения за:

- изразително и точно изпълнение на песните с подходящо звукообразуване;
- транспониране на песента по зададени акорди в различно хармонично разположение;
- интонационно и метроритмично точно възпроизвеждане на музикалните фрази при не повече от три изсвирвания (изпявания) на зададения модел;
- установяване в тоналност, интонационно и метроритмично точно изпяване на солфежа.

Втори компонент

- комплексно оценяване на степен на трудност на изпълнявания музикален материал, съобразно с посочения примерен репертоар. Проследява се качеството на изпълнение на произведенията – музикално-техническо и музикално-художествено.

VI. ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Всеки критерий от компонентите се оценява с до 20 точки. Оценката е сбор от точките на отделните компоненти и демонстрираните умения и компетентности на кандидата. Максималният брой точки е 100.